

2. Веприцький Р.С. Латентність злочинності та шляхи її подолання. Форум права. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.

3. Боков А.В. Организация борьбы с преступностью. Москва: ЮНИТИ-ДАНА, 2003. 175 с.

4. Гумін О.М. Поняття латентної злочинності та напрями її профілактики. Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Серія: Юридичні науки : зб. наук. праць. № 824. Львів, 2015 С. 424–429.

5. Дзюба А.Ю. Деякі аспекти вивчення жертв латентних злочинів у закордонних віктимологічних дослідженнях. Форум права. 2016. № 4. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.

**Зубик Юрій Миколайович,
Жирко Нікіта Сергійович,**
курсанти взводу ФЕБ - 841,
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
*Науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри
фінансово-економічної безпеки Г.В. Соломіна*

ЕКОНОМІЧНІ ЗЛОЧИНИ В УКРАЇНІ: СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ЇХ ПОПЕРЕДЖЕННЯ

З наукової точки зору, економічні злочини являють собою певне негативне явище в суспільстві, яке на пряму продукує розвиток тіньової економіки і завдає шкоди економічній безпеці держави, що в свою чергу несе величезні матеріальні збитки для неї. З практичної точки зору, економічні злочини – це торгівля наркотиками, ухилення від сплати податків, корупція та інші злочини, що передбачають отримання матеріальної вигоди не дивлячись на ризик бути покараним. Попередження економічних злочинів та боротьба з ними в нашій країні представлена системою нормативно-законодавчої бази, особливостями проведення державної політики та забезпечення її впровадження органами влади і державними службовцями, діями простих громадян і успішних підприємців. Здебільшого, передумовами високого рівня злочинів економічної сфери є «сприятливе» становище в країні, проте, необхідно також враховувати психологічний фактор, який стосується самої людської суті, що базується на певних стимулах, які змушують одних діяти виключно у відповідності до закону, а інших стимулюють до «тіньових схем» зменшення бази оподаткування, отримання неправомірної вигоди, корупції [1]

Незважаючи на ґрунтовні дослідження злочинів економічної сфери, методики, організації та порядку проведення їх розслідувань, існують питання, які потребують подальшого вивчення в контексті проведення аналізу поточного стану та перспектив розвитку системи боротьби та їх попередження.

Відповідно до аналізу даних Мінекономрозвитку [2], рівень тіньової

економіки у 2018 році склав 30% від обсягу офіційного ВВП, а за статистичними даними органів прокуратури протягом 2015 – 6 місяців 2018 років обліковано 3546 кримінальних правопорушень про злочини, передбачені ст. ст. 205, 205¹, 209, 212 КК України, та направлено до суду 853 справ [3]. Структурування кількості економічних злочинів за приведеними статтями зменшилася в порівнянні з іншими роками, однак питання потребує подальшого ґрунтовного дослідження. На практиці, деякі злочини не відносять до таких, які напряму впливають до економіку, а це торгівля наркотиками, людьми, зброєю, що стимулює розвиток «чорного ринку», та потребує участі державних службовців різних рівнів у їх реалізації, що в свою чергу зменшує ефективність боротьби з такими злочинами і завдає збитків державі в мільйонних еквівалентах. Так, за даними Національної поліції протягом 2019 року, було вилучено понад 5 тон наркотичних речовин, а викрито діянь, пов'язаних з торгівлею людьми 248 випадків, за інформацією звіту Генеральної прокуратури України станом на 04.10.19 загальна кількість вчинених злочинів підприємств за видами економічної діяльності 50 943 випадки, загальна сума збитків становить близько 1 489 813,98 грн., проте тільки половина була відшкодована [4].

Така негативна ситуація, за оцінками експертів, пов'язана із спотворенням механізму дії законів та інструментів ринку, результатом яких є неефективність інструментів стимулювання економіки, що також підтверджується досить низьким показником ефективності України в розвитку конкурентоспроможності економіки. За результатами проведеного дослідження Global Competitiveness Index 2018 [5], Україна посіла у 2018 році 83-є місце у Глобальному рейтингу конкурентоспроможності країн, яке склали фахівці Всесвітнього економічного форуму (WEF). Загальна кількість країн внесених в рейтинг – 140 і Україна за рейтингом рівня адаптації технологій посіла 77-е місце 110-е – за рівнем розвитку державних інститутів, 131-е - за рівнем макроекономічної стабільності [6].

Це все свідчить про те, що правові і адміністративні умови, в яких діють суб'єкти господарювання, залишалися і залишаються поганими і несприятливими, що супроводжується високим рівнем корупції. Рейтинг організації Transparency International [7] вказує, що Україна отримала всього 30 балів з 100, де 100 – це нульова корупція і посідає 120 місце із 180 країн. В нас відсутня судова система, яка б ефективно захищала права власності, яка визначається рівнем незалежності судової влади і експерти рейтингу ГІК віднесли Україні 117 місці з 180 [6].

Щоб вирішити проблему з економічними злочинами або хоча б істотно зменшити їх рівень, потрібно діяти на двох рівнях. Перший рівень стосується державних органів, їх посадовців, правоохоронних органів, органів судової влади. В першу чергу, варто запровадити механізм, відповідно до якого, посадовці, до функції яких входить розвиток економіки як на місцевому так і на загальнодержавному рівні, й ті, в яких є певні управлінські функції, були зацікавлені в трансформації та зростанні благополуччя в державі. Для цього слід збільшити контроль за виконанням їх службових функцій, і вести

статистику, згідно з якою строювалися б рейтингові списки ефективності діяльності тих чи інших державних органів, і до тих посадовців, які посідали нижні місця в рейтингу запроваджувати систему адміністративного покарання, оскільки, як свідчить практика, досить часто державні органи і навіть правоохоронні, штучно збільшують свої показники, що провокує цих службовців лише до збільшенні показника результативності, які не базуються на законах. Тому варто, щоб рейтингування відбувалось наприкінці року і, якщо результати є в кращу сторону і факти підтверджено, що орган і його посадовці активно виконують свою роботу, то їх необхідно преміювати і заохочувати, і навпаки.

На особливу увагу заслуговують прогалини в законах, якими користуються злочинці, особливо ті, які зловживають своїм службовим становищем. З метою попередження відповідних фактів, необхідно, щоб правники, спеціалісти з економіки почали одночасно проводити аналіз існуючих механізмів економічних злочинів та зловживань із відпрацюванням алгоритмів тіньових схем за всіма напрямками економічної системи, за допомогою яких відбувається штучне зменшення бази оподаткування, величини реальних статків, корупція.

Другий рівень стосується здебільшого психологічного аспекту. Для того, щоб якісно боротися з економічними злочинами всіх рівнів, необхідно ще з дитинства прививати відповідальність за скоєння злочинів, яка мала б наступний вигляд: ювенальна поліція, або певні посадові особи спеціальних органів проводили б лекції і, що важливіше, наглядно показували, що «рука» закону покарає всіх зловмисників, які посягають як на державне майно, так і на майно окремої людини. Наочно, доносилися б інформація, що не варто хапати бодай шоколадний батончик в магазині, бо «зловить» охорона і викличе поліцію, яка може покарати таку особу. І якщо б в Україні запровадити таку політику, то це б було як щеплення від хвороби, де створювалися б певні стримуючі механізми на психологічному рівні людини.

Тож проблеми в будь-якій економіці країни є і вони завжди будуть, однак, що стосується України, то основною проблемою з якою перш за все необхідно боротися, це економічні злочини. Ці злочини скоюють як державні службовці так і прості громадяни, думаючи лише в короткостроковій перспективі про отримання певного блага, навіть піддаючи себе величезному ризику опинитися за ґратами. Щоб докорінно змінити становище в нашій державі потрібно діяти на законодавчому та психологічному рівні, які б базувалися на вихованні та попередженні карності за злочини, і що важливо щоб самі підприємці попереджали і заявляли компетентні органи, не боючись про тиск і вимагання грошей чи інших цінностей незаконним шляхом. І на кінець, варто зазначити, що те чи будимо ми жити в заможній країні залежить від кожного з нас, тож зупини або сам зупинись, коли хочеш отримати прибуток або економічне благо в незаконний спосіб.

Список використаних джерел:

1. Скакун Т.О. Економічні злочини: сутнісні ознаки та кримінальний аналіз їх вчення// Ефективна економіка. 2018. № 3. С.123-127.

2. Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. URL: <http://www.me.gov.ua/>
3. Типологічне дослідження державної служби фінансового моніторингу за 2018 рік
4. Єдиний державний веб - портал відкритих даних. Звіт про кримінальні правопорушення, вчинені на підприємствах, установах, організаціях за видами економічної діяльності за січень - вересень 2019 року: URL:
5. <https://data.gov.ua/dataset/891f10cb-dbbb-4976-9d20-b53c94b2097c/resource/161cce09-b891-45e0-84a9-d85ca585b71d/download/f-5-oblast.xlsx>
6. The Global Competitiveness Report 2017–2018//World Economic Forum. URL: <http://www3.weforum.org/docs/GCR2017-2018/05FullReport/TheGlobalCompetitivenessReport2017%E2%80%932018.pdf>
7. Офіційний сайт BDO International Business Compass. URL: <https://www.bdo.global/en-gb/insights/bdo-germany/bdo-international-business-compass-2018>
8. Офіційний сайт Transparency International. URL: <https://www.transparency.org/>

**Кайдаш Оксана,
Трикоз Алла,
Курись Олена,**
ЗВО “Магістр” спеціальності “Фінанси,
банківська справа та страхування”
Полтавська державна аграрна академія

ОЦІНКА РІВНЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Сьогодні більшість підприємств не можна характеризувати як стабільними та такими, що мають стійкий фінансовий стан. Саме в такий час особливо гостро постає питання аналізу та дослідження фінансового стану підприємства, пошуку нових підходів до цієї проблеми. Фінансовий стан підприємства – це комплексне поняття, яке є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємства, визначається сукупністю виробничо-господарських факторів і характеризується системою показників, що відображають наявність, розміщення і використання фінансових ресурсів.

Отже, фінансовий стан можна характеризувати з позиції його ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості, рентабельності, прибутковості, ділової активності та оборотності.

Оцінювання фінансової стійкості, ліквідності та платоспроможності є важливою складовою фінансового аналізу при оцінці рівня фінансової безпеки суб'єкта господарювання.

Поняття “ліквідність” та “платоспроможність” є складними та